ANUL VI—No. 1008 O SINGURA EDIŢIE LUNI 18 NOEMBRIE 1891

NUMĔRUL 10 BANÍ

ABONAMENTELE
ÎNCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREÍ LUNÍ
şi se plătesc tot-d'a-una 'nainte

În Bucureştí la casa Administraţieí.
Din *Judeţe* şi *Străinătate* prin mandate postale.
Un an în ţară 30 leí; în străinĕtate 50
Şease lunĭ „ 15 „ „ „ 25
Treí lunĭ „ 8 „ „ „ 13
Un numĕr în Străinĕtate 15 baní
MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferestí, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

NUMĔRUL 10 BANÍ

ANUNCIURILE
Din BUCUREŞTÍ şi JUDEŢE se primesc
NUMAÍ la ADMINISTRAŢIE.
Din STRĂINĔTATE, direct la administraţie şi
la toate Oficiile de publicitate.
Anunciurí la pagina IV . . . . . 0.30 b. linia
„ „ „ III . . . . . . 2.— leí
„ „ „ II . . . . . . 3.— leí
Inserţiunele şi Reclamele 3 leí rândul.
LA PARIS, ziarul se găseşte de vênzare cu numĕrul la kioşcul No. 117, Boulevard St.-Michel.
UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANÍ

ADMINISTRAŢIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

Bucureştí, 17 Noembrie

SEPTAMANA

In Rusia se moare de foame; în Germania se daŭ falimente şi se fac crahurí de bursă colosale; în Franţa sunt greve; pretutindení e lipsă.

In acelaş timp, D. de Giers, cancelarul Ţaruluí, a vizitat pe Regele Italieí, pe preşedintele republiceí franceze, şi pe Wilhelm II.

Foamea, sărăcia, mizeria nu împiedică, ba chiar încurajează combinaţiile politice.

Asupra călătorieí luí Giers la Monza s'aŭ spus multe şi de ajuns; voim să ne ocupăm numaí de ceia ce el a făcut la Paris şi la Berlin.

In capitala Franţeí delirul rusofil a dispărut încetul cu încetul şi a lăsat loc acţiuneí diplomatice.

Când cancelarul rus a sosit la Paris nu i s'a făcut nicí o primire zgomotoasă şi populară, ci l-aŭ întîmpinat numaí membrií legaţiuneí ruseştí şi vr'o câţí-va representanţí aí autorităţeí franceze. El a stat foarte puţin în Paris şi a fost primit de preşedintele republiceí într'o audienţă lipsită cu totul de ceremonial exterior. In tot timpul şedereí sale în Paris, D. de Giers n'a vizitat de cât pe aceia dintre miniştri francezí, carí aŭ marele cordon al ordinuluí rusesc Stanislav.

Cu toată această simplicitate; cu toată vizita scurtă şi nezgomotoasă a cancelaruluí rus, se pretinde că D. Giers a fost la Paris numaí pentru a semna un tratat de alianţă formală cu Franţa; că această încheiere s'a făcut şi că el s'a dus apoí la Berlin numaí de ochií lumeí, pentru a ascunde adevĕratul scop al călătorieí sale.

Această versiune este probabilă; de alt-fel, când toată lumea vorbeşte de alianţa franco-rusă, era firesc lucru ca şi conducĕtorií politicí aí celor două State să'şí spue cuvîntul şi să pecetluiască o unire, pe care toată lumea o cunoaşte.

Vizita luí Giers la Berlin n'a avut nicí un alt rezultat de cât pe acela de a provoca un schimb de minciuní pacínice între diplomaţia germană şi cea rusă.

De alt-fel, tînĕrul Vilhelm II pare a urzi planurí marí, căcí, la depunerea jurămîntuluí recruţilor anuluí curent, El le-a zis, că vor avea prilejul să'şí arate vitejia numaí în interiorul ţĕreí, în contra duşmanilor actualeí organizaţií a Statuluí german. Cu alte cuvinte, Impĕratul are de gând să extermine cu baioneta social-democraţia germană, pe care nicí legile restrictive, nicí făgăduelile falacioase împĕrăteştí n'aŭ putut s'o slăbească.

*

Tendinţele despotice ale luí Vilhelm II s'aŭ arătat de maí multe orí până acuma şi este foarte probabil ca tînĕrul acesta, în strimtoarea minţeí sale, să'şí închipuiască că va putea desfiinţa şi simulacrul de constituţie ce domneşte în Germania, pentru a restabili despotizmul medieval.

Cel puţin aceasta reiese din toate manifestaţiile luí din ultimele vremurí.

Aşa, se ştie că, cu prilejul aflăreí sale la Munich, acum câte-va sĕptămâní, junele Vilhelm a scris în cartea aşa zisă de aur a oraşuluí cuvintele: *Suprema lex, regis voluntas* (legea cea maí mare, e voinţa Regeluí).

Această deviză îndrăzneţă a fost criticată cu vioiciune chiar de presa reptiliană germană. Unele ziare foarte devotate Impĕratuluí aŭ mers până a'l acuza de sperjur, căcí el a jurat să păzească Constituţia şi acum voeşte s'o înlăture, s'o desfiinţeze.

Chiar Bismark pustnicul de la Varzin, a găsit momentul de a se manifesta venind la Berlin şi făcênd ca să fie aclamat cu strigătul: *suprema lex, salus reipublicae* (legea cea maí înaltă, e binele patrieí), saŭ cu *Deutschland, Deutschland über alles*. Bismarck a găsit prilejul de a poza în salvator al patrieí şi al libertăţilor constituţionale !.... Aceasta este un lucru cu totul noŭ şi neaşteptat.

De alt-fel, nu deviza de la Munich a fost prima manifestaţie absolutistă a luí Vilhelm II. Toate discursurile luí coprind câte un cuvînt, câte o aluzie la dorinţa sa de a guverna singur şi necontrolat, de a dicta.

Aşa, la banchetul Dieteí provinciale din Brandenburg, la 21 Februarie 91, Impĕratul a îndemnat pe asistenţí ca să urmeze pe Margravul lor, adică pe Vilhelm II, în contra tuturor şi orí ce s'ar întâmpla. La un alt banchet ţinut la 5 Martie 1890, Impĕratul a zis: *Voiŭ face praf dintr'aceí carí imí vor face opoziţie în lupta mea contra socializmuluí.*

Pe un portret al sĕŭ, oferit ministruluí cultelor, Vilhelm II a scris: *Sic volo, sic jubeo.*

In Maí 1890, la un banchet al dieteí renane, Vilhelm zicea: *Un singur stăpân este în această ţară şi acela sunt eŭ. Nu voiŭ îngădui un al doilea stăpîn alăturí cu mine.*

*

Aceste tendinţe absolutiste formează baza agitaţieí luí Bismark. Gârbovitul ex-cancelar îndeamnă presa necontenit la rĕzboiŭ în contra *cuvintelor* luí Vilhelm II şi caută prin orí ce mijloc să provoace căderea convenţieí comerciale cu Austria în Reichstag.

Dar nu va izbuti, căcí mizeria e mare în clasele mijlocií ale Germanieí şi toate materiile alimentare de primă necesitate sunt foarte scumpe. Foamea e la uşă.

In aceste condiţiuní, este aproape sigur că nimení nu-í va da ascultare.

De alt-fel, e preferabil un despot *in spe* şi inofensiv ca Wilhelm II, unuí reacţionar încercat ca Bismarck.

*

In ţară, nu putem vorbi de evenimente însemnate.

N. Blaramberg intrând în ministerul luí Carol I, adică *întorcându-se ca şi câinele la vĕrsătura luí* (propriile cuvinte ale puritanuluí) n'a avut nicí măcar meritul originalităţeí, căcí nu e cel dintâiŭ în această categorie.

Dacă Vericeanu a luat locul luí Ilariu Izvoranu, aceasta nu are vre-o însemnătate pentru ţară; ci dovedeşte numaí tăria D-luí Vernescu şi soarta nenorocită a ţĕranilor, carí sunt daţí pe mâna unuí imbecil.

Parlamentul s'a deschis, decí frămîntărí noí ne aşteaptă. Să le vedem.

Neagu.

Repausul de Duminică

Dacă în mult numeroasa clasă a muncitorilor sunt oamení cu adevĕrat robí aí munceí, fără răgaz de odihnă saŭ de gîndire, aceştia sunt funcţionarií comercialí.

Pentru eí nu sunt zile de sĕrbătoare, zile de odihnă saŭ de petrecere, ci numaí zile lucrătoare. Afară de timpul absolut necesar pentru satisfacerea trebuinţelor celor maí indispensabile vieţeí, toate cele-lalte momente le închină munceí fără preget.

Tot muncitorul, până şi salaorul, ştie că dupe o sĕptămînă de muncă şi de osteneală vine duminica, zi de odihnă şi de petrecere în sînul familieí, zi în care poate să maí iasă să vază şi el ce maí e noŭ pe lume, să guste din plăcerile vieţeí în marginea mijloacelor sale.

Funcţionaruluí comercial n'uí este dat să aibă asemenea bucurií. O zi şi jumătate la Crăciun, una şi jumătate la Paştí, peste tot treí zile, iată timpul de libertate pe care'l are în timp de un an. In colo, sĕrbătoare saŭ lucrătoare, e o maşină ce se scoală dimineaţa odată cu revĕrsatul zorilor, când pleacă la magazin, ca să se întoarcă a casă noaptea tîrziŭ.

Cred că nu voiŭ exagera de loc, când voiŭ spune că sunt mulţí funcţionarí comercialí, ce nu 'şí vĕd casa de cât la lumina lampeí, ce nu ştiŭ cum e culoarea lucrurilor din casă la lumina mare a zileí.

Magazinul cu marfă şi cu muştirií pe care necontenit trebue să'í servească, iată lumea luí; zornetul banilor ce se grămădesc în casa stăpînuluí, cu toată această muncă de rob, el, nevasta şi copiií luí sufer de o mulţime de neajunsurí.

Şi dacă măcar ar putea să le spue şi el o vorbă bună, o vorbă de desmerdare.

„Avem şi noí copii, îmí scrie unul din aceştí părinţí, cu toate acestea suntem streiní unií de alţií. Dimineaţa la 6 ore, când ne sculăm şi ne ducem la magazin, dorm; seara la 11 ore, când ne întoarcem acasă, 'í găsim dormind. Când se întâmplă câte odată să'í găsim încă neadormiţí, sunt sperioşí şi fug de noí.

Ce chin maí mare pentru un părinte, de cât să'şí vază copilul fugênd de el?

Şi în asemenea condiţiuní această clasă de oamení maí poate să se gândească să citească ceva, să se instruiască, să caute să se pue în curent cu mersul lucrurilor cel puţin din oraşul lor? Cu alte cuvinte, în asemenea condiţiuní, această clasă de oamení poate deveni vr'odată cetăţení luminaţí, conştienţí de drepturile şi datoriile lor? Nu. Continuarea condiţiunilor de astăzí ar fi abrutisarea lor. Şi ţara are nevoe de oamení inteligenţí şi luminaţí. Numaí de la nişte ast-fel de oamení ea poate spera sprijinul şi sacrificiul lor în vremurí de nevoí şi de restrişte.

De aceea n'am putut de cât să simţim o deosebită bucurie, când în urma agitaţiunilor începute, clasa patronilor s'a convins ea singură că trebue îmbunătăţită soarta acestor funcţionarí, că trebue să li se dea şi lor o zi de odihnă pe sĕptămână. Am simţit o deosebită bucurie când am vĕzut că şi camera de comerciŭ s'a pronunţat în unanimitate să se ţie Duminicile, în care modestul funcţionar comercial să ştie şi el ce va să zică o zi petrecută în intimitatea familieí şi care să poată eşi ca să maí vază şi alte orizonturí de cât al magazinuluí, în care să poată avea şi el câte-va momente libere de gândire şi de cultivare.

Aminterí, comercianţií inteligenţí aŭ putut să'şí dea seama singurí că în folosul lor chiar e acordarea acesteí zile de odihnă, căcí cu cât vor avea funcţionarí maí cultivaţí şi maí inteligenţí, cu atât şi interesele lor vor fi maí bine servite.

Astă-zí putem zice că chestia repausuluí de Duminică e deja câştigată; n'a maí rĕmas de cât ca Corpurile Legiuitoare să'í dea consacraţiunea printr'un proect de lege. Nu ne îndoim că ele se vor grăbi să'l voteze. Vor face un act de dreptate pentru numeroasa clasă a funcţionarilor comercialí. în acelaşí timp vor face şi un serviciu ţăreí.

Funcţionarul comercial avênd maí multă libertate va putea să devie un cetăţean conscient şi folositor.

Fig.

Care este cel păgubit?

Gazeta care reprezintă buchetul cel maí fin al dinasticismuluí român, am numit pe *Constituţionalul*, bine voind a'şí spune cuvêntul asupra întruniresí în *cestiunea evree*, care a avut loc la Iaşí în ziua de 10 curent şi în care aŭ vorbit D-nií Al. V. Beldimanŭ şi N. Ceaur Aslan, găseşte că D. Beldi-Aslan a abuzat de ospitalitatea D-luí manŭ şi tot de o dată că a perdut un adept în acest orator. Cu alte cuvinte, întrunirea de maí sus a fost în paguba D-luí Beldimanŭ şi de sigur în folosul D-luí Aslan.

Să vedem cum s'aŭ petrecut lucrurile cu ocaziunea întruniresí de la Iaşí, ca să ştim al căruí pasiv a eşit maí încărcat de la acea întrunire.

Iacă ce a fost la Iaşí în ziua de 9 Noembre:

D. N. Ceaur Aslan a convocat pentru a doua oară pe Ieşení, pentru a le arĕta noile sale vederí în cestiunea evree, şi, cu obicínuitul D-sale talent oratoric, a încurcat şi a întunecat şi maí mult această cestiune. Din antisemit jurat, cum s'a manifestat în ultima sesiune a Camereí, s'a întors ce-va maí domolit de la *băile* de la insula Wight şi a simţit nevoia de a'şí maí uşura conştiinţa, grozav de apăsată prin *evreo-fagia* sa de acum câte-va lunĭ, în întrunirí publice.

La a doua din aceste întrunirí, D. Beldimanŭ a cerut cuvêntul şi l'a obţinut de sigur, nu de la generozitatea de ideí a D-luí Aslan, ci de la simpatia ce publicul Ieşan are pentru acest republican şi orator democrat.

După ce D. Beldimanŭ a vorbit, a fost firesc lucru ca D. Aslan, ca toţí politicianií noştri ceí ruginiţí, să se sbârlească şi în neputinţa sa, să reproşeze D-luí Beldimanŭ atitudinea sa francă şi independentă imputându-í că face socialism şi antidinasticism, şi la urma urmelor, că vorbind aşa cum a vorbit, a abuzat de ospitalitatea ce i s'a dat în sala ce s'a plătit de alţií D. Aslan, prevalându-se de avantagiul de a fi plătit sala, a făcut întocmaí ca şcolarul, care nemaí avênd ce să impute colegului care ştie maí bine lecţia, îí aduce aminte că a abuzat de bunătatea ce a avut de a 'í fi împrumutat cartea pe care a învĕţat acea lecţie.

Aşa dar, în definitiv, D. Aslan s'a supărat pe D. Beldimanŭ că a discutat cestiunea evree vorbind şi de nevoile economice ale săteanuluí şi ale muncitoruluí tîrgovĕţ, precum şi în contra monarhieí.

Unde vede *Constituţionalul* că directorul *Adevĕruluí* a perdut un *adept* în D. Aslan? Acesta nu este şi nu poate fi adeptul ideilor propagate de D. Beldimanŭ şi de *Adevĕrul*, căcí afară de talentul de a vorbi mult şi într'un stil înflorit, D. Aslan, nu a fost nicí odată campionul vre uneí ideí politice saŭ sociale, bine caracterizată şi de o importanţă oare-care, de şi mulţí l'aŭ crezut poate ca atare.

Dar ceea ce D. N. Ceaur Aslan nu făcuse până acum, a făcut cu ocaziunea aceteí întrunirí, adică s'a declarat pe faţă contra îmbunătăţireí economice a poporuluí precum şi *dinastic* convins şi fără rezerve.

Prin aceasta D. Aslan, deşi a căpătat un titlu de recomandaţiune către ceí din sferele de sus, a perdut însă mult maí mult în ochií opiniuneí publice. Cel ce se declară pentru actuala stare de lucrurí şi contra progresuluí, pierde în ochií poporuluí şi rĕmâne păgubaş moraliceşte.

In pagubă decí este şi va rĕmânea D. N. Ceaur Aslan, şi e bine ca aceasta să se ştie, pentru ca cel puţin alţií să poată să evite o cădere ca acea a oratoruluí, atât de cunoscut dar tot de o dată şi atât de nefericit în întrepinderile sale politice.

Cu toate acestea, precum nu este câştig fără pagubă, tot ast-fel şi din pagubă ese un oare-care câştig. In urma nemărgíniteí pagube morale cu care D. Aslan se va alege din monarhismul şi din antidemocratismul ce a desfăşurat la întrunirea din Iaşí, va culege poate ca resplată vre-un portofoliŭ de a doua mână în vre-una din viitoarele combinaţiuní ministeriale ale regimuluí ce ne guvernă.

Astăzí, şi aceasta este ceva!

C. A. Filitis

Tout à l'égoût

Respuns la întrebările făcute de jurnalul **Adevĕrul** *în Nr. 998 de Vinerí 8 Noembrie 1891.*

Respund la aceste întrebărí maí bine fiind formulat în mod maí clar:

1. Am arătat deja că oraşul dispune, pentru spălarea canalelor, de un volum de apă superior de 30,000 metri cubí pe zi (24 ore) ceea ce e considerabil pentru o reţea de canale de 63 kilometri.

In ceea ce priveşte depositele în canale, este imposibil de a le evita în întregime. In toate oraşele unde tout à l'égout este aplicat, există canalurí cari ridică depositele unde ele se formează şi aceasta este uşor de înţeles, căcí aceste deposite sunt în general formate din nisip şi pietriş târât de pe strade în întru şi de diferite materií grele cari se depun în eguurí venind de afară. La Berlin se scoate din canale pe an maí mult de 5000 metri de noroiŭ care nu poate fi târît de apă. La Bruxela tot ast-fel, şi în toate nopţile maí multe brigade, cu doniţele, scot noroiul din canalele publice. La Paris, noroiul se transportă cu vagonete care circulă în interiorul canalelor şi carí îl transportă până la malurile Seneí unde sunt încărcate murdăriile în vaporaşe exprese pentru acest transport. Tot ast-fel şi în cele-l'alte oraşe.

2. Volumul de apă de care dispune Bucureştií este suficient pentru a transporta toate materiile maí uşoare de cât apa precum şi acelea a căror densitate se apropie cum sunt materiile fecale.

Iuţeala minimă a curentuluí de apă în canale, este 0m,30 pe secundă adică, ceva maí puţin de un kilometru pe oră, de unde se vede că materiile fecale şi cele aruncate în canalele publice, la capătul cel maí depărtat al oraşuluí, ajung la debuşeul colectorilor în maí puţin de patru ore.

In colector iuţeala apeí este ast-fel în cât un om nu poate circula fără teamă.

3. Regulamentul prevede că în toate locuinţele unde tout è l'egout va fi aplicat, W. C. trebuesc să fie puse în comunicaţiune directă cu canalul public, prin tuburí a căror pantă minimă va fi de 0,035 pe metru (în Englitera se admit pante de 0,008), această pantă poate fi aplicată fără dificultate în toate locuinţele particulare, va contribui pe o scară maí mare la aceasta, prin iuţeala curentuluí

de apă care vine să spele canalul public şi cu modul acesta scăpându-se de materiile licide fermentescibile foarte repede.

Apoi fie-care W. C. avênd un reservor de gonirea apeĭ va putea să se ţie o stare de curăţenie indiscutabilă în tuburile instalaţiuneĭ particularilor.

4. Canalele sunt în general construite în beton de ciment, ele sunt de formă ovoidă, canalul din calea Victorieĭ este construit în cărămidă cu radierul acoperit cu o tencuială de ciment. Canalul din strada Smârdan este construit în piatră cu radierul în beton construit dupe execuţie (maĭ târziŭ). Canalele Londreĭ sunt construite simple în cărămidă cu motar de ciment şi câte odată chiar cu mortar de var hidraulic şi de câţĭ va anĭ se aşează dedesubtul canaluluĭ canale micĭ smălţuite. Se vede decĭ că canalele din Bucureştĭ oferă din puntul de vedere al impermeabilităţeĭ, mult maĭ mare siguranţă de cât cele din alte părţĭ.

In ce prveşte capacitatea, aproape în toate casurile suntem obligaţĭ de a avea una cât maĭ mare de cât trebue, pentru ca oameniĭ să poată cu înlesnire circula. Aceasta se poate verifica foarte uşor, ast-fel toată apa de care poate dispune un oraş cum e d. ex. Bucureştiul, este adusă printr'un tub avênd maximum 0,70 diametru, adică o secţiune de 38 decimetri pătraţĭ, şi că cele maĭ micĭ canale aŭ o secţiune de 70 decimetri.

5. Toate canalele cele noĭ sunt aşezate pe un sol bun ast-fel în cât să evite scufundările ce s'ar putea produce prin tasare, cât pentru canalele cele vechĭ ele nu se maĭ tasează şi reparaţiunile ce li s'aŭ făcut în aniĭ după urmă le-aŭ redus ca şi noĭ.

6. Racordurile canalelor între dînsele sunt în general făcute ast-fel ca să fie satisfăcătoare, şi în timpiĭ din urmă s'aŭ reparat un mare numĕr dintr'ênsele pentru a împiedica strecurarea. Pe mĕsură ce sistemul tout-a-légout va fi aplicat, racordurile canalelor particulare cu cel public vor fi făcute cu maĭ multă îngrijire din causa supravegehereĭ maĭ active şi a drepturilor prescrise de regulament.

7. Sunt maĭ multe teoriĭ carĭ rĕspund la această chestiune. In Anglia, Germania Franţa, toate canalele sunt puse în comunicaţiune directă cu strada prin gurĭ de canale şi câte odată cum e la Londra şi Berlin, prin camere de visite, aşezate simplu în mijlocul strădeĭ şi acoperite cu un grătar. La Bruxela există coşurĭ de ventilaţiune, dar ele aŭ dat resultate rele.

In Bucureştĭ regulamentul prevede că toate tuburile de apă din ploĭ trebuesc să fie puse în comunicaţiune directă cu canalul public, această ventilaţiune va fi foarte activă, căcĭ dacă ar fi numaĭ treĭ burlane de fie-care casă, aceasta represintă pentru 22 000 case din Bucureştĭ 66.000 coşurĭ de ventilaţiune de 1 decimetru şi 1/2 în secţiune saŭ care ar representa un coş unic de 33 metri diametru.

8. Actualmente canalele sunt puţin aerate, şi cu toate astea lucrătoriĭ le curăţă şi intră în ele fără inconvenient, şi fără a lua vre-o dată nicĭ o precauţiune. Regulamentul a prevĕzut o ventilaţiune energică şi aplicarea de tout à-l'égout regulând aceasta şi accelerând curentul de apă, va mări curentul de aer care să facă de afară în întrul canaluluĭ.

9. Pantele canalelor sunt superioare acelora pe care le găsim în alte oraşe.

Colectoriĭ aŭ o pantă minimă de 1 metru pe kilometru pe când la Bruxela, Berlin, Londra, Paris, etc., pantele nu sunt de cât de 0,00032.

In canalele secundare pantele sunt de o potrivă de iuţĭ, adică de un metru şi jum. la 2 metri şi jum. pe kilometru In locuinţe, pantele sunt minimum de 0 035 pe metru, şi adesea sunt maĭ repezĭ chiar.

10. Curăţarea canalelor, saŭ maĭ bine, mijloacele automatice de curăţarea canalelor, adică gonirile de apă nu trebuesc să fie constante, ele trebuesc să fie periodice, pentru aceasta trebue a sĕ strînge într'un timp oare-care o mică cantitate de apă, până când sĕ strînge în cantitate adică multă şi apoĭ a o arunca de o dată repede ast-fel în cât să producă maximum de efect trebuitor. Maĭ multe din aceste aparate funcţionează în oraş şi vor fi îmulţite şi aplicate peste tot unde trebuinţa le cere.

Vĕ rog, primiţĭ, Domnule Director, asigurarea osebiteĭ mele consideraţiunĭ.

Dufour.

CAUZELE CARI STRICA DINŢII

Unele din aceste cauze sunt congenitale, adică copilul se naşte cu cauze în sângele luĭ, care 'ĭ vor strica dinţiĭ, fie pe ceĭ de lapte, fie pe ceĭ permanenţĭ, dar maĭ cu seamă pe aceştia. Intre causele acestea, dintre carĭ unele sunt cu totul necunoscute ştiinţeĭ, *sifilisul* este de sigur, înţelegem sifilisul provenit în copil din sângele părinţilor şi în special din al mumeĭ. *Sifilisul congenital de sigur strică dinţiĭ.*

Dinţiĭ stricaţĭ de sifilis din naştere aŭ în general forma de pieptene, adică sunt crestaţĭ pe coroana lor, înţelegem dinţiĭ incisivĭ (*v. Ap. Săn. Nr. 13*).

Pe lângă sifilis causa cunoscută şi care este chiar în sânge, fie că s'a moştenit de la părinţĭ, fie că s'a căpĕtat dupĕ naştere, maĭ este reumatismul. Toţĭ oameniĭ cu reumatism chronic saŭ vechiŭ aŭ dinţiĭ stricaţĭ.

Maĭ pot fi cauze carĭ sunt în sânge şi carĭ strică dinţiĭ, saŭ carĭ cel puţin slăbesc dinţiĭ şi 'ĭ pun în stare ca să se strice lesne prin alte cause, despre care vom vorbi, dar acelea nu sunt cunoscute pentru ca să le putem şi noĭ spune.

După naştere ne întâlnim cu multe cause capabile ca să ne strice dinţiĭ şi orĭ cât aceştia ar fi de slabĭ, dacă ne-am feri de acele cauze, dinţiĭ ar putea s'o ducă maĭ mult timp în stare bună.

Intre aceste cauze este maĭ cu seamă schimbarea repede de temperatură, adică când după răceală în gură intră îndată multă căldură, cum ar fi să sorbim o ciorbă prea ferbinte, cu atât maĭ rĕŭ dacă s'ar face aceasta după o bĕutură rece, după o ţuică rece saŭ un pahar de vin, cum ar fi cazul când se mănâncă perişoare calde cu iaurt rece. In asemenea caz dintele saŭ maĭ bine smalţul dinteluĭ, care 'l apĕră, dupĕ cum am zis în *Ap. Săn Nr. 13*, crapă ca şi un pahar rece în care s'ar fi turnat apă ferbinte. Smalţul crapă ca şi sticla căcĭ el are o structură ca şi sticla. Fisiceşte, explicaţia aceşteĭ crăpărĭ se dă în chipul următor: când se toarnă apă ferbinte într'un pahar rece şi care are o grosime oare care, cel puţin cât este de gros smalţul dinteluĭ, căldura apeĭ întinde saŭ dilată păretele paharuluĭ pe faţa luĭ dinăuntru; această întindere însă nu se face şi pe cea externă a păreteluĭ, în acelaşĭ timp, pentru că păretele paharuluĭ este gros, din aceste cauze se rupe echilibrul părţilor paharuluĭ şi acesta e silit să crape.

Tocmaĭ aşa se întâmplă şi cusmalţul dinţilor. O dată smalţul crăpat, dintele nu maĭ este apĕrat; orĭ-ce acritură care poate pĕtrunde în acea crăpătură nu face de cât s'o mărească, rozênd continuŭ dintele în părţile luĭ maĭ slabe de cât smalţul.

In gura omuluĭ, pe lângă acriturĭ maĭ sunt miliarde de fel de fel de microbĭ carĭ se hrănesc din resturile de hrană dintre dinţĭ, maĭ cu seamă după ce acestea aŭ trecut maĭ mult saŭ maĭ puţin în putrezire.

Mulţĭ din aceştĭ microbĭ, în crăpătura smalţuluĭ saŭ maĭ bine zis a dinţilor, pe lângă un joc unde sunt maĭ bine apĕraţĭ, maĭ găsesc în linişte şi hrana, fie aceasta din rĕmăşiţele hraneĭ noastre, fie din însăşĭ părţile dinţilor; căcĭ aceştia aŭ în corpul lor zemurĭ carĭ circulă într'un sistem de canale, (*v. Ap. Săn. Nr. 13*) ca să 'ĭ nutrească. Aceste zemurĭ sunt cea maĭ bună hrană şi pentru lumea mică, pentru microbĭ, cu carĭ veşnic suntem în luptă pentru viaţă.

Pe lângă schimbarea repede de temperatură, pe care am vĕzut'o cum strică dinţiĭ, nu trebue să uităm a spune acele sforţărĭ ce mulţĭ îndrăzneţĭ fac ca să 'şĭ arate puterea fălcilor şi a dinţilor, încercându-se ca să spargă până şi sîmburĭ de măsline.

Prin aceste încercărĭ se pot face asemenea crăpăturĭ în dinţĭ.

Unele ape şi unele mâncărĭ carĭ conţin prea mult zahăr (toate dulceţurile şi cofeturile) luate în chip abuziv strică asemenea dinţiĭ. In unele districte sunt ape recunoscute ca avênd puterea să strice dinţiĭ, cum se vede prin Dâmboviţa.

In fine necurăţenia gureĭ este cel maĭ puternic stricător de dinţĭ.

Necurăţeniile ce se depun pe dinţĭ vin din multe părţĭ:

1) Din scuipat însuşĭ. Acest lichid, cu ajutorul căruia înghiţim mâncările uscate şi fără care orĭ ce hrană făinoasă nu s'ar mistui, în unele cazurĭ lasă din el nişte materiĭ văroase, carĭ se depun pe la gâtul dinţilor în mare cantitate. Aceste materiĭ se numesc *Tartr dintar*. — Sunt multe persoane carĭ aŭ această necurăţenie pe dinţĭ.

2) Din pereţiĭ gureĭ însăşĭ. In adevĕr, învelişul peliţeĭ care căptuşeşte gura, fiind ca şi epidermul saŭ solzul pieleĭ, despre care am vorbit în Nr. 1 al *Apărătoruluĭ*, se reînoeşte continuŭ, lăsând părţĭ din el (celule) să cadă, pe când altele se nasc cu ajutorul sângeluĭ. Celulele saŭ părţile din acel înveliş carĭ cad, se grămădesc în mare parte printre dinţĭ, unde putrezind, produc necurăţenie.

3) Din alimentele ce mâncăm, rĕmăşiţele printre dinţĭ, pe la baza lor, în crăpăturile ce aceştia aŭ căpătat, putrezesc, se acresc, se împut şi formează o necurăţenie pe care, dacă n'o băgăm în sémă, este numaĭ pentru-că ne-am obicinuit cu ea, saŭ maĭ bine s'a obicinuit gustul şi mirosul nostru.

Toate aceste necurăţeniĭ sunt hrana pe carĭ se adună miliarde de microbĭ, carĭ trăiesc acolo şi din carĭ uniĭ se nasc şi alţiĭ mor, aşa că în definitiv avem printre dinţĭ şi cadavre de microbĭ.

Să ne îngrijim dar dinţiĭ şi pentru aceasta să facem următoarele:

Să ne curăţim sângele, pe cât se poate de bine, dacă în el floteazâ sifilis, reumatism, etc.

Să fim cu îngrijire când mâncăm lucrurĭ prea calde saŭ prea recĭ; să nu trecem peste dinţĭ d'o dată mâncărĭ prea recĭ saŭ prea calde.

Să ne curăţim dinţiĭ după mâncare saŭ cel puţin în fie-care dimineaţă.

Dacă există vr'o crăpătură în vre-un dinte se căutăm a o astupa (aceasta este treaba dantistuluĭ).

Curăţirea dinţilor este lesne şi aceasta se face:

a) Cu scobitorĭ. Acestea să nu fie de substanţe prea tarĭ carĭ sgârie smalţul. Scobitorile de lemn, de paie, orĭ-ce fel, şi maĭ cu seamă de pană de gâscă sunt cele maĭ bune.

b) Cu periĭ moĭ, carĭ să şteargă dinţiĭ fără să atace smalţul.

c) Cu prafurĭ. Prafurile de dinţĭ să nu fie substanţe tarĭ, cum este de exemplu praful de mărgean roşu, căcĭ ast-fel de praf roade cu timpul smalţul dinţilor. In aceste prafurĭ să nu se cuprindă materiĭ acre, ci tocmaĭ materiĭ alcaline, adică materiĭ cu proprietăţĭ contrariĭ acriturilor.

Din materiile, ce reduse în praf, pot cu folos fi întrebuinţate la curăţirea dinţilor, cărbunele de teiŭ este foarte bun. Cărbunele în stare de praf nu sgârie dinţiĭ, curăţă bine şi are o putere mare ca să absoarbă din gură mirosul ce ar fi produs vr'un rest de hrană putrezit.

Chloratul de potasă este asemenea foarte bun.

Cenuşa din vatră este o pulvere de dinţĭ minunată pentru că are o substanţă alcalină care topeşte grăsimile, numită potasă.

Degetul arătător înfăşurat într'o cârpă curată, muiat în apă şi apoĭ cufundat în cenuşă poate fi la dispoziţia fie-căruia, ca perie şi cu prafurĭ pe ea.

Consiliul medical superior în farmacopee, pentru prafurĭ de dinţĭ a dat prescripţia următoare—ce fie-care 'şĭ poate procura.

I. Prafurĭ albe.

Pulvere de Iris Florentină (praf de rădăcină de micşunea).
Pulvere de carbonat de magnesie.
De fie-care câte *5 grame.*
Pulvere de carbonat de calce (cretă).
40 grame.
Oleŭ de mentă pipărată (isma).
Topit în alcool *4 picăturĭ.*

II. Prafurĭ negre

Pulvere de cărbunĭ vegetalĭ (de teiŭ).
80 grame.
Pulvere de coaje de quina.
40 grame
Carbonat de potasă.
Un gram
Pulvere de salvia (jaleş)
20 grame
Oleŭ de cuişoare.
Un gram

Pentru prafurĭ de dinţĭ, în fie-care an trec din ţară peste graniţă sume însemnate; ceĭ avuţĭ cumpĕră chiar prafurĭ de dinţĭ de peste frontieră. Celor avuţĭ, carĭ doresc prafurĭ de dinţĭ maĭ luxoase, le consiliem să facă economie ţĕreĭ, cumpărînd prafurile de dinţĭ preparate de farmaciştiĭ noştriĭ, cărora nu le lipseşte absolut nimic. Cunoaştem prafurile de dinţĭ preparate de D. farmacist Ciurea din strada Lipscanĭ, Bucureştĭ, şi Alexandriu din strada Fontâneĭ. Le-am vĕzut încercate in maĭ multe case ale confraţilor şi părerea noastră este că nu se pot face prafurĭ maĭ bine combinate pentru a curăţi dinţiĭ, fără să le facă vr'un neajuns.

In fine, pentru curăţirea dinţilor unul din mijloacele cele maĭ bune maĭ este şi săpunul curat preparat, adică care a perdut mirosul grăsimeĭ cu care s'a făcut.

O perie moale trecută pe ast-fel de săpun curăţă dinţiĭ într'un chip foarte bun şi neprimejdios pentru smalţul lor.

Cu îngrijirile ce am descris, urmate neîntrerupt, credem că chiar dinţiĭ slabĭ şi chiar în parte stricaţĭ pot mult timp s'o ducă.

S'a ivit însă durere într'un dinte saŭ o măsea, ce este de făcut?

Rĕspunsul este greŭ, căcĭ durerea nu provine tot-d'auna numaĭ dintr'o causă.

Este o durere periodică, adică care încetează şi vine cam la acelaşĭ timp? Cel maĭ bun mijloc este chinina.

Este o durere, fără ca apĕsarea saŭ lovitura uşoară cu o linguriţă să producă durere într'un dinte saŭ măsea? Atuncĭ este vorba de o nevralgie în dinţĭ şi în asemenea cas tot chinina este bună.

Este vorba de o durere într'un dinte saŭ măsea şi pe care o uşoară lovitură produce durere? In acest cas s'a făcut o aprindere în dinte, saŭ la rădăcina luĭ şi cele maĭ bune mijloace sunt căldurile umede în gură şi pe afară; în gură gargară de nalbă, de muşeţel, de floare de soc, pe falcă cataplasmă de in saŭ de plante, dupa cum am vorbit în alt numĕr al *Apĕrătoruluĭ sănătăţeĭ.*

Preparatele cu spirt cu care se clăteşte gura saŭ carĭ se pun în dintele găunos şi dureros, în ureche, cu ajutorul unuĭ dop mic de vată, alinează uneorĭ durerile, cel puţin pentru cât-va timp.

Persistă durerile, sunt marĭ, se recomandă în fine cleştele.... Este treaba dantistuluĭ.

S'a format împrejurul dinteluĭ o apostemă saŭ o colecţie de puroiŭ, ea trebue deschisă; şi cu cât maĭ de vreme cu atât maĭ bine . . . treaba mediculuĭ.

Ingrijirea dinţilor ne va scuti de multe suferinţe de stomac şi de multe turburărĭ în sănătatea tuturor organelor.

Cel ce 'şĭ-a perdut moriscile saŭ rîşnicile naturale, va fi silit să plătească moriscĭ artificiale, să cheltuiască pentru boale de stomac şi să visiteze Carlsbadul, Kisinghenul, etc. pentru a'şĭ maĭ alina suferinţele.

M.

CRONICA

CONCURENŢĂ

Greşeşte amar cine nu crede,
Cine nu crede şi nu vede
Cum că politica 'n esenţă
E tot un fel de **concurenţă.**
Dar o dovadă va convinge,—
De nu cum-va chiar va învinge,—
Şi pe vrăjmaşiĭ ceĭ maĭ viĭ
Aĭ drepteĭ mele teoriĭ.

Mĕ rog, trăia odată 'n Iaşĭ
Un om ciudat, un om posnaş,
Puţin estravagant din fire
Şi'nsetoşat de nemurire;
El **Moralescu** *se numea:*
Broşurĭ peste broşurĭ scotea
Şi ale luĭ scrierĭ aŭ făcut
Epocĭ pe când aŭ apărut.

Intr'una, zisă **Cartea verde,**
Spunea că lumea se va perde;
In alta zisă **Cartea-Albastră**
Că în **El** *e mântuirea noastră!*
Şi aceste opere ciudate
Eraŭ citite şi întrebate,
Iar autorul lor — iubit,
Glorificat, sĕrbătorit.

Dar iată 'n urmă, frumuşel,
Că se iveşte un **Colonel,**
Chipos, voinic, invidios:
El sabia din teacă a scos
Işĭ puse la călcâe pintenĭ
Şi apoĭ eşi într'o respintenĭ,
Unde sună mereŭ talanga
Până ce se strânse **Liga-Langa.**

Şi publicul, cum e ingrat,
De Moralescu a uitat, —
Şi acum vorbea necontenit
De Colonelul cel vestit,
Moldova'ntreagă susţinea,
Care pe când chitic tăcea
Moldova şi-ale eĭ dorinţe
Şi crudele eĭ suferinţe.

Când se dogi însă talanga
Supranumită Liga-Langa.
Apare junele **Mârzescu,** *—*
Gelos şi el de Moralescu.—
Şi de cât Langa maĭ hapsin,
Se provĕzu cu un **Tocsin,**
Un clopot mare, 'ngrozitor,
Care rĕsună-asurzitor.

El, **cu istoria în mână,**
Nevrênd ca Langa să-l rĕmână,
Tocsinul sună cât se poate
„In ţară şi 'n străinătate".
Şi Europa 'ntreagă scoală
La luptă crudă, la rescoală,
Iar după luptă el va face
Ceva ca iarăşĭ s'o înpace.

Toxinul amuţi talanga,
Supranumită Liga-Langa,—
Şi-acum s'aşteaptă Moralescu
Să ĭ vie de hac luĭ Mârzescu,
Şi cu vre-o **Carte-exterioară**
Să-ĭ ieĭ apa de la moară,
Punênd altmintrelea la cale
Lumea robită voeĭ sale.

Căcĭ de, aşa-ĭ omul din fire
Făcut necontenit s'aspire,
Unul pe altul să se 'ntreacă,
Viaţa 'n luptă s'o petreacă,
Pericolele să înfrunte
Numaĭ să se găsească 'n frunte,—
Şi spre a se pune 'n evidenţă
Mereŭ să şi facă **concurenţă.**

Marţafoĭ.

Din Depărtare

Dragule Teleor,

I

M'am hotărît să'ţĭ scriŭ, să'ţĭ spun traiul de aci. Sĕptămîna trecută ţi-am zis de ceia-ce ie în sufletul meŭ.

Azĭ, mĕ uit în vremea trecută, şi 'mĭ amintesc câte am vĕzut şi am auzit 'Ţĭ povestesc şi ţie.

Fericirea ca şi durerea, când sunt prea intense, când le îndurăm prea din greŭ, tot-d'auna, fără să vrem, simţim nevoe de ale împărtăşi şi altora; de a ne spune păsurile ca şi bucuriile sufletuluĭ nostru, unuĭ alt suflet care să ne înţeleagă, care să plângă cu noĭ, dacă plîngem, care să rîdă şi să se veselească, dacă sunt bucuroşĭ.

Am visat un traĭ departe de mîhnirea grozavă ce-ţĭ lasă lumea cu tot noianul eĭ de suferinţe, cu tot vălmăşagul atîtor patimĭ; şi m'am pomenit printr'o înşirare de împrejurăŕĭ, să fiŭ legat tocmaĭ de aceste patimĭ ale oamenilor, pe carĭ interesul — acest veşnic rĕŭ povăţuitor—îĭ face atît de surzĭ şi nepăsătorĭ la durerea altuia, care-ĭ oglindeşte în adevărata lor stare, care-ĭ arată vederilor în toată goliciunea sĕlbăticieĭ şi a animalităţeĭ.

Nu este o cale greşită? Nu-ĭ o incompatibilitate — cum ar zice juriştiĭ— între dorul sufletuluĭ meŭ şi sarcina ce am de *împăciuitor al poporuluĭ?* N'ar fi o nedestoinicie?..

Veşnicul refren: *traiul vieţeĭ...Lupta pentru el*, te hotărăşte dese orĭ să împlineştĭ ceea-ce ţi-e cu neplăcere, de multe orĭ, ceia-ce nu eştĭ menit a sevîrşi.

Cine-va a scris:

La plupart de nos maux sont notre propre ouvrage; nous les aurions presque tous évités en conservant la manière de vivre simple. uniforme et solitaire, qui nous était prescrite par la nature.

II

— Vĕzut-aĭ Floare, aseară la alde lelea Zinca, la şezătoare pe Tudora luĭ Petre? Ce-a fi încercând'o fa? Tot sta cu ochiĭ ţintă în pămînt şi abia ce auzeaĭ câte odată un *hm* saŭ: că nu zicĭ rĕŭ.

— Că bine de casa luĭ nu-ĭ, gând să nu aĭ.

De la o vreme tot călător zăreştĭ pe *moş Petre*. Ce-o fi cătând şi-ncotro ţine calea, asta nu ĭ bună.

— Şi *Tudora* ţine prispa, şi cât îĭ de mare ziua, tot gîndeşte şi capăt nu maĭ pune. S'a tras la faţă şi-a 'ngălbenit de nu crezĭ ochilor.

— Heĭ !... fa Sultano...

E grea belea şi boala îţĭ tulbură hodina
Şi maĭ vîrtos atuncĭ, când nicĭ nu-ĭ ştiĭ pricina.

III

Eraŭ pe malul apeĭ, cu picioarele goale, albe, pline de sînge şi de viaţă, intrăte până la genunchĭ în apa limpede a Sabaruluĭ. Cea maĭ mare să fi avut şeapte-spre-zece anĭ; *Floarea* cincĭ-spre-zece.

Cu mânicile suflecate peste coate, cămaşa albă ca spuma lapteluĭ şi despicată la piept, din care sîniĭ ţapenĭ, albĭ-trandafiriĭ, ca zăpada pe vîrf de munte în revĕrsat de zorĭ, săreaŭ tremurătorĭ, ispititor; — copilele spălaŭ pînza în unda limpede. Vorba li s'auzea până în susul colineĭ unde mĕ oprisem; rîsul lor argintiŭ umplea valea în trilurĭ cristaline. 'Şĭ povesteaŭ gîndurile şi impresiile în limba curată a copilărieĭ neprefăcute.

Harnice, fără altă grijă de cât a 'şĭ vedea ţesutul maĭ de grab nălbit, dînsele 'şĭ destăinuiaŭ ce le era maĭ aminte.

Apa curgea lină, ducênd în drumul eĭ murmurul nepotolit al undelor. La o cotitură, un trunchiu de salcie culcat peste gârlă, spărgea în bulgărĭ fluizĭ, valurile ce veneaŭ harnice din sus de la moară.

Copilele băteaŭ pânza de trunchiul sălcieĭ, vesele şi mulţumite. Traiul lor fără grijurĭ, fără preocupaţiunĭ, fără avênturĭ şi iluziunĭ, fără vise, fără gândurĭ aiurea—fără ideal, îndestulate cu viaţa aşa cum era şi cum o ştiuse pân'atuncĭ, ne îngrijite de cât să 'şĭ mântue spălatul 'nainte de apusul zileĭ, povestind întâmplările şi cele auzite pe la şezătoare, fără să cugete la alte celea; cât calm, câtă tihnă nu arăta că în sufletul lor este..

Din naltul colineĭ, de pe iarba moale unde stam culcat, priviam peste rîŭ, în câmpia 'necată de razele soareluĭ. Lanurile se desfăşuraŭ până unde abia ţin ochiĭ şi gândul necătuşat de grijele şi mâhnirile vieţeĭ, se ducea încet, tot maĭ neoprit, departe de preocupările zilnice luându şĭ zborul către regiunile senine şi luminoase ale închipuireĭ

In această parte de rîŭ, tăcută şi netulburată de nimic, mĕ duceam să gândesc cu drag la ceĭ carĭ 'mĭ lipseaŭ, carĭ aveaŭ viaţa mea, şi amintirea lor 'mĭ îndulcea asprimea traiuluĭ şi a singurătăţeĭ ce înduram.

Eram mulţumit acĭ; atâtea priveliştĭ se desprindeaŭ, simţeam atâta plăcere să mĕ abat din calea tumultuluĭ şi zbuciumărilor sufleteştĭ, în cât dese-orĭ, ore în rînd mĕ uitam în această părăsire.

— Domnişorule?..: Domnişorule, auziam într'o vreme glasul bătrînuluĭ *Toma* la urechea mea, te scoală; soarele îĭ sus şi-a venit vremea *procestelor*.

Părăseam regretând ceasurile acestea de pace senină şi domoală.

Readucerea la viaţă şi la datoriile ieĭ, mĕ mâhnea, mĕ nemulţumea.

Destinata omuluĭ gândeam atuncĭ, este să tot meargă, s'alerge neobosit după un ideal pe care nicĭ odată nu poate să-l ajungă, şi numaĭ înlănţuirea crudelor încercărĭ carĭ se ivesc în drumul acesta aspru şi dureros, singure acestea formează ceea-ce se chiamă viaţă.

De la Căscioare

Domneştĭ 13 Noembre.

Fapte și Intâmplărĭ

Viol.—Curtea de apel din capitală a judecat pe N. Vămășescu, acuzat că a atentat la pudoarea uneĭ copile de un-spre-zece anĭ și jumĕtate, fiica D-luĭ A. Vanzani, căpitan al portuluĭ Constanța.

D-na Maria Vanzani, din cauză că trăia rĕŭ cu bărbatul sĕŭ, veni și se stabili la moșia sa zestrală: Măruntușurile, aproape de gara Titu.

Vămășescu era funcționar la gară. Incepu să facă vizite D-neĭ Vanzani, deveni amantul guvernanteĭ copileĭ Clara Vanzani, apoĭ al stăpâneĭ.

Odată ajuns amantul D-neĭ Vanzani îșĭ dete demisia de la căile ferate și intră în serviciul D-neĭ în calitate de administrator.

Din momentul acesta Vămășescu deveni stăpîn în casă, dispunînd cum voia de averea și de întreaga gospodărie a amanteĭ sale.

Pe guvernantă, prima sa amantă, pentru că îndrăznise să'ĭ facă scene de gelozie, a gonit-o.

Atuncĭ el a devenit profesorul Clareĭ. Și nu trecu multă vreme, că Vămășescu deveni amantul și al eĭ, cu toate că nu avea de cât un-spre-zece anĭ și jumĕtate. Și relațiile lor aŭ durat un an și jumĕtate. In timpul acesta Vămășescu fu și amantul mameĭ și al feteĭ.

Intr'o zi D. Vanzani veni și'șĭ luă fata de la Măruntișurile; apoĭ o lăsă în îngrijirea unuĭ rate al sĕŭ din Bucureștĭ.

Fata continuă să corespondeze cu mama sa. Unele din scrisorĭ căzură în mâinile tatăluĭ, care vĕzu cu spaimă că fiica sa prea vorbește cu afecțiune de *scumpul eĭ* Nicu Vămășescu. Imediat vine la Bucureștĭ și ia pe fată la cercetare, în acelașĭ timp o supune unuĭ examen medical. Și ast-fel a putut afla tot adevĕrul.

Se adresă la parchet și Vămășescu fu dat în judecată pentru viol. Tribunalul de Dâmbovița l-a condamnat la maximul pedepseĭ, treĭ anĭ închisoare și 10 miĭ leĭ daune interese.

Nemulțumit, Vămășescu făcu apel la Curtea de apel din capitală. Curtea a judecat din noŭ procesul Lunĭ 11 Noembre și i-a redus pedeapsa cu două lunĭ.

O crimă nouă. — Tribunalul suprem a descoperit o crimă nouă, necunoscută până acum în analele judiciare. El a hotărît că faptul de a ședea pe scaun când cine-va ține un toast în sănătatea Impĕratuluĭ constitue o crimă de les- majestate.

Până unde merge lingușirea!

ARMAND SILVESTRE

ELIANA

Căpitanul Chanteclair era un om foarte frumos, cu înfățișarea marțială și blîndă, tînĕr încă în momentul când vi'l înfățișez și care trecea drept unul din ofițeriĭ ceĭ maĭ veselĭ din armată. Nimenĭ nu se potrivea cu dînsul când era vorba ca să cânte un cântec vesel la masă saŭ să spue, în cafenea, câte o glumă.

El era însă cu minte și discret. Cuminte, fiind-că avea o durere mare în suflet și se temea să nu se dea de gol într'o zi; discret, fiind-că se gândea, cu drept cuvînt, că omul trebue să'șĭ păstreze necazurile pe seama luĭ și să nu întristeze pe ceĭ-lalțĭ. Mergĕnd cu teoria asta până la extrem, Chanteclair se credea dator cu atât maĭ mult să înveselească pe ceĭ-lalțĭ cu cât el singur avea maĭ puțină poftă. Inzestrat fiind cu un temperament jovial, el îșĭ făcuse din veselie un voal strĕlucitor, dar nepătruns, în dosul căruia nimenĭ nu putu pĕtrunde secretul doliuluĭ luĭ din inimă.

Doliul acesta misterios și adânc îĭ venea din pierderea uneĭ femeĭ pe care o iubise cu furie și pe care i-o răpise moartea în floarea tinereții. Dar ca să pricepețĭ bine ce durere avea el, trebue să vĕ spun câte-va cuvinte despre aceia la care se gândea el mereŭ.

Căsătorie din amor, cum se face adese în armată. Eliana de Solanges avea puțină avere, însă în loc de bogăție era înzestrată cu o mare bunătate într'o frumusețe fără pată. In ziua când îmbrăcase ea rochia albă ca să iasă din biserică la brațul bărbatuluĭ sĕŭ, aĭ fi putut'o lua drept o fetiță, într'atâta de mult candoarea costumuluĭ eĭ se potrivea cu candoarea virginală a obrazuluĭ.

Dacă am fi maĭ pĕtrunzĕtorĭ, — și adevĕrat că ar fi o nenorocire mare—am ghici după un oare-care farmec pe aceĭ carĭ trebue să ne părăsească curînd, pe aleșiĭ pentru carĭ viața va fi curînd prea grea, pe îngeriĭ nerăbdătorĭ de aripile lor, sufletele pe carĭ le chiamă suflarea neîndurată a eternitățiĭ. Da, călătoriĭ aceștia de o zi poartă în sine semnele dupe carĭ se pot cunoaște exilațiĭ pe care îĭ așteaptă întoarcerea. Nu că Eliana avea înfățișarea melancolică. Din potrivă, ea zîmbea mult, însă în zîmbetul eĭ era dulceața misterioasă a unuĭ adio.

Eliana părea sănătoasă, deșĭ cam palidă subt pĕrul eĭ bălan care semĕna cu un znop de grîŭ copt zdrobind un buchet de crinĭ. Fiind-că în toată persoana eĭ era numaĭ farmec, farmec pĕtrunzĕtor și care amintea acea mare poezie a lucrurilor unde toate frumusețile se rezum în femee, capd'operă a luĭ Dumnezeŭ!

Ce dulce fu pentru dînșiĭ viața care trebuia să fie așa de scurtă! Maĭ 'nainte de a fi unu al altuia, unițĭ prin legăturĭ sfinte, se iubiseră multă vreme, ea cu pudoarea de fată, el cu timiditatea de adolescent. Cine va putea ști câte florĭ adunase el picate de la pieptul eĭ și pe carĭ le ascunsese cu sfințenie pe inima luĭ? Cine va putea spune nimicurile dulcĭ de carĭ fusese plină existența lor de amorezațĭ sigurĭ unu de altul și țiindu-se de mână în fața seninuluĭ unuĭ cer care părea că'ĭ binecuvintează la fie-care mângăere ce'șĭ dedeaŭ?

Câte planurĭ nu făceaŭ eĭ când se preumblaŭ prin umbra pomilor aleelor, când suflarea primăvereĭ rostogolea în spațiŭ speranțe risipite cu parfumul ultimelor micșunele și a celor d'întâĭ trandafirĭ! Numaĭ resboiul putea să'ĭ despartă într'o zi... Dar cine credea atuncĭ în resbel? Ea era hotărîtă să se ducă dupe dînsul și să îngrijască pe rănițĭ pe câmpul de bătae.

Fiind-că era mult eroism în sufletul Elianeĭ, mult eroism amestecat cu o mare poezie. Ah! Chanteclair alesese bine pe tovarășa care'ĭ trebuia luĭ! Și cât de fericițĭ aveaŭ să fie!

* * *

Și adevĕrat că aŭ fost fericițĭ! aŭ fost, și așa de fericițĭ în cât orĭ-cine putea să se întrebe dacă nu'șĭ avuseseră eĭ partea lor completă când moartea'ĭ despărțĭ! Sânt ceasurĭ carĭ coprind o viață întreagă. Unirea lor prea repede ruptă fu făcută din ast-fel de ceasurĭ. Ș'apoĭ, cine ar cuteza să blesteme viața când a iubit? Ceĭ carĭ remân trebuesc plânșĭ, iar nu ceĭ carĭ se duc sigurĭ de o amintire vecĭnică.

O boală misterioasă îngălbeni și maĭ tare pe Eliana. Chanteclair nu voi de ocam dată să crează că e nenorocit. Ea adormi sub soarele cald al celeĭ d'întâĭ primăverĭ a căsătorieĭ lor. Adormi cu frumosu-ĭ zîmbet pe buze.

* * *

El o plânsese ca un nebun, în umbră pe urmă, ne maĭ avînd lacrimĭ, 'ngropase amintirea eĭ în locul cel maĭ ascuns din ființa luĭ, plăcêndu'ĭ singurătatea, fiind-că se putea gândi la aceea care zburase. Pentru toțĭ, el îșĭ reluase viața de ofițer fără nicĭ o grije. Insă pe cât era de vesel pe atâta era de hotărît să moară la cea d'întâĭ ocazie glorioasă.

Atuncĭ isbucni rezbelul din 1870.

Toba bătea și Chanteclair era hotărît ca să nu se maĭ întoarcă din rezbel.

Insă omul nu face tot-d'a-una ce voiește.

Chanteclair s'aruncă în mijlocul gloanțelor la Gravelotte, treĭ îĭ intrară în piele însă nicĭ unul nu'ĭ făcu o rană de moarte. Fu luat de pe câmpul de bătae de o ambulanță prusiană și se vĕzu prizonier de rezbel la Heidelberg într'o familie rusească săracă, care iubind cu pasiune Franța, ceruse favoarea să'l îngrijească.

Abia i se închiseră ranele și uimi pe ceĭ carĭ îl adăpostiseră în casa lor cum și pe camarazii de exil cu veselia și cu verva spirituluĭ sĕŭ. Toțĭ îl adoraŭ și'l făceaŭ să nu'l coste așa de mult lipsa patrieĭ și pierderea libertățiĭ.

Intr'o zi însă se închise în camera sa ca să'ĭ isbucnească durerea. Era ziua morților. Cum sta cu coatele pe fereastră în fața unuĭ peisagiŭ strĕin albit de cea d'întâĭ zăpadă, simți că'l podidesc lacrimile. Se gândi că giulgiul acesta mare german se'ntindea până peste inima Franțeĭ și o îngheța. Se gândi maĭ cu seamă că iubita luĭ moartă nu va avea în ziua aceea, pentru întâia oară după zece anĭ, buchetul de florĭ albe pe mormînt.

O să mĕ credețĭ dacă voițĭ, însă când se gândi că scumpa luĭ moartă o să sufere din pricină că el nu'ĭ pune florile pe mormînt, asta 'l făcu să isbucnească în plâns ca o femee, cu capul în mâinĭ abia suflând, și curgêndu'ĭ lacrimile șiroĭ!

Pe urmă rămase într'un fel de prostrație în care timp visă că aceea pe care o plângea el s'apropia binișor de dînsul, tăcută ca și umbra pe care soarele o face să se învîrtească împrejurul lucrurilor. Eliana nu părea că sufere, fiind-că zîmbea și frumoșiĭ eĭ ochĭ albaștri păreaŭ că privesc la ceva dulce. Pĕrul eĭ despletit îĭ atârna pe spate galben ca și undele unuĭ lac pe care'l daurește apusul soareluĭ. Era așa de aproape de dînsul în cât simțea cum îl frige suflarea eĭ, și de odată o vĕzu cum scoate mâinile de sub voal și'ĭ întinde un buchet alb.

Imaginea luase atâta intensitate în cât căpitanul se deșteptă cu un țipăt din toropeala luĭ.

Pe masă, în fața luĭ, era un buchet de florĭ de ceară pe carĭ zăpada le albise de tot.

Și în prag, Eva, fata gazdeĭ luĭ, o copilă de șase anĭ, sta rușinată și și mâhnită, fiind-că tresărirea luĭ stricase surpriza ce voise ea să facă prizonieruluĭ.

Chanteclair se sculă. Sărută pe fetiță pe urmă se'ntoarse lângă buchet și se gândi la Eliana, se gândi că, în ziua Morților, poate chiar morțiĭ ne plâng că suntem încă robiĭ mormîntuluĭ zgomotos care se chiamă viața și că poate câte odată chiar eĭ aduc misterios florĭ acelora dintre noĭ carĭ nu se pot duce până la mausoleul lor.

Spartali

Ultime informații

MERSUL CRIZEI

D-nul LAHOVARY ȘI SENATUL

Maĭ mulțĭ senatorĭ liberal-conservatorĭ, vĕzînd situația critică a guvernuluĭ, aŭ luat inițiativa uneĭ încercărĭ de a face cu orĭ-ce preț ca D. Al. Lahovary să intre în minister.

In acest scop s'a ales o delegațiune compusă din D-niĭ Ioan Plesnilă, N. At. Popovicĭ, Chr. Zerlendi și alțĭ doĭ carĭ vor fi desemnațĭ Lunĭ și carĭ vor merge la D. Al. Lahovari pentru a'l ruga să facă oare-care sacrificiĭ de amor propriŭ în interesul partiduluĭ și să primească portofoliul afacerilor streine.

Delegațiunea va întreba maĭ întâĭ pe d. Lahovary carĭ sunt condițiunile d-sale și, dacă ele vor fi prea grele, îl va ruga să renunțe —pentru moment—la unele până „va trece gârla“.

Generalul Florescu

Delegațiĭ aleșĭ de majoritatea Senatuluĭ s'aŭ dus maĭ întâĭ la președintele consiliuluĭ și, după ce i-aŭ arătat deciziunea luată, ĭ-aŭ cerut avizul.

Generalul, foarte neplăcut surprins, a arătat oare-care nemulțumire, zicênd:

— *Cum stăruițĭ D-v. ca D. Al. Lahovary să intre în minister. după declarația sa de la băile Eforieĭ, unde a căutat să mĕ umilească?*

Și apoĭ, — a adăogat generalul— **trebue să vĕ spun, că M. S. nu dorește de loc ca D. Lahovary să intre în minister.**

Un hohot de rîs general a fost respunsul senatorilor.

— *D-le general, Regele preferă pe D. Al. Lahovary altora, căcĭ D. Lahovary e unul dintre fideliĭ M. Sale.*

Generalul a rĕmas așa, iar senatoriĭ aŭ plecat cu hotărîrea nestrămutată de a merge Lunĭ la D. Al. Lahovary.

—*—

La primul scrutin Senatul a ales ierĭ vice-președințĭ pe D-niĭ Ianov, Ureche și Brăiloiu.

Pentru al patrulea vice-președinte a fost balotaj între D-niĭ G. Mârzescu și Budișteanu.

Meritată lecțiune a primit senatorul colegiuluĭ al 2-lea de Iașĭ și suntem sigurĭ că nu va fi cea din urmă.

*

La al doilea scrutin D. G. Mârzescu a reușit să fie ales vice-președinte al Senatuluĭ cu 45 de voturĭ din 79 de votanțĭ.

*

Apoĭ Senatul alege secretarĭ pe D-niĭ: Milo, Flondor, Marocneanu, Lămotescu, Daniilescu, Fotin, Bonachi, Blancfort.

*

Chestorĭ aŭ fost aleșĭ D-niĭ Ioan Plesnilă, Codrescu, Al. Nicolescu și St. Boränescu.

In urmă, ședința s'a ridicat.

—*—

Aflăm cu părere de rĕŭ încetarea din viață a D-luĭ *Frédéric Kohler* administrator al societățiĭ de bazalt.

Condoleanțele noastre familieĭ.

—*—

Iată textul uneĭ telegrame pe care comercianțiĭ gălățenĭ aŭ adresat-o președinteluĭ consiliuluĭ, ministruluĭ de finanțe și celuĭ de lucrărĭ publice, cu privire la nevoile de care suferă comerciul în acel port:

Mărfurile noastre staŭ zvârlite în noroiŭ, fără pază, fără adăpost, sunt expuse pierdereĭ și putreziciuneĭ, nu are cine le primi și mĕsura; nu avem vagoane pentru încărcat. Rusia ne amenință.

Rugăm numițĭ anchetă, dațĭ-ne satisfacere.

Afară de această telegramă, comercianțiĭ s'aŭ dus *în corpore* la camera de comerț locală și aŭ cerut ca D. președinte să vie să se convingă singur de starea lucrurilor.

Insoțit de maĭ mulțĭ comercianțĭ, D. senator Plesnilă, președintele Cămereĭ, s'a dus la fața loculuĭ, a constatat că magaziile eraŭ pline până la grinzĭ; că mărfurile a diferite persoane sunt puse unele peste altele, așa că, dacă cel ce avea marfa de desubt, vroia s'o scoată, trebuia saŭ să aștepte, saŭ să răstoarne totul și să dea loc la certurĭ.

Mărfurile, care nu încăpuseră înăuntru, eraŭ aruncate afară în noroiŭ și carele treceaŭ peste dînsele și porciĭ le mâncaŭ. O scroafă tătase chiar opt purceĭ între saciĭ cu cafea.

D. Plesnilă, vĕzênd că magaziile de la docurĭ sunt goale, a rugat pe ministru ca măcar în mod provizoriŭ să permită depunerea mărfurilor în magaziile de la docurĭ.

In fața acestor mizeriĭ, stăruim a ruga guvernul ca să numească provizoriŭ cel puțin persoanele carĭ să primească mărfurile în docurĭ; cât despre cântare, ele vor fi procurate de comercianțĭ, carĭ s'aŭ declarat gata a le oferi.

Credem că guvernul nu va remânea surd la strigătul general de nemulțumire în contra stăreĭ destrăbălate a lucrurilor și va face dreptate.

De alt-fel, la Brăila lucrurile merg maĭ bine. De aceea toată lumea aleargă acolo și Galațiĭ remân pustiĭ.

—*—

Iată mediciĭ recrutorĭ din toată țara pentru anul 1892.

D. locot. colonel I. Șerbănescu, pentru Mehedințĭ; D locot. N. Niculescu, pentru Muscel; D. căpitan Paleng, pentru Neamț; D. căpitan N. Oncescu, pentru Olt; D. căpit. N. Davidescu, pentru Prahova; D. maior Papilan, pentru Putna; D. locot. O. Blasian, pentru R. Sărat; D. loc. colonel G. Bălăceanu, pentru Roman; D. maior Libert, pentru Romanațĭ; D. locot. Mardinos, pentru Suceava; D. maior Petres, pentru Tecucĭ; D. maior Mondolea, pentru Teleorman; D. doctor Keladino, pentru Tulcea; D. maior Antoniu, pentru Tutova; D. maior Pericle, pentru Vasluiŭ; D. căpit. Dobriceanu, pentru Vîlcea; D. dr. Hepites, pentru Vlașca; D. maior Condemin, pentru Argeș; D. căp. G. Mihail, pentru Bacăŭ; D. lt.-col. Telemac, pentru Botoșanĭ; D. maior Casasovicĭ, pentru Brăila; D. loc. col. Pârvulescu, pentru Buzĕŭ; D. maior Zisu, pentru Constanța; D. căp. Călinescu, pentru Covurluiŭ; D. loc. col. Zosilescu, pentru Dîmbovița; D. loc. col. Fratoșițeanu, pentru Dolj; D. căp. Grandea, pentru Dorohoĭ; D. maior Mihail, pentru Fâlciŭ; D. căp. I. Urbeanu, pentru Gorj; D. căp. Pâcleanu, pentru Ialomița; D. căp. Herescu, pentru districtul Iașĭ, și D. căp. Halunga, pentru orașul Iașĭ; D. maior Romasca, pentru Ilfov, și D. maior Chesim pentru Bucureștĭ.

Intristata familie: soție, fiĭ, fiică, ginere, soră, cumnat, nepoțĭ, nepoate, strănepoțĭ și strănepoate, are durerea a vĕ face cunoscut perderea ce a încercat în persoana luĭ

Ioan Apostolescu

în etate de 70 anĭ

încetat din viață în ziua de 16 Noembre, și vĕ roagă să bine-voițĭ a asista la ceremonia funebră, care se va oficia Lunĭ 18 curent, orele 2 p. m. la cimitirul Șerban-Vodă (Belu).

Prietiniĭ și cunoscuțiĭ care din eroare n'aŭ primit invitațiune, sunt rugațĭ să considere aceasta ca atare.

Bucureștĭ 1891

MERSUL TRENURILOR

Valabil de la 1 Octombrie 1891 st. n.

PORNESC DIN BUCUREȘTI:

Bucureștĭ Iașĭ, direct de persoane. — Pleacă din Bucureștĭ la ora 7 dim., din Ploeștĭ 8,58 dim., din Buzĕŭ 11,11 dim., din Rîmnicul-Sărat 12,11 p. m., din Focșanĭ 1,20 p. m., din Mărășeștĭ 2,10 p. m., din Adjud 3,00 p. m., din Bacăŭ 5,18 p. m., din Roman 7,09 seara, din Pașcanĭ 9,04 s., sosește în Iașĭ 11,20 s. — **Accelerat,** pleacă din Bucureștĭ 9,35 seara, din Ploeștĭ 11,04 noaptea, din Buzĕŭ 12,54 noaptea, din Rîmnicu-Sărat 1,46 dim., din Focșanĭ 2,43 dim., din Mărășeștĭ 3,26 d., din Adjud 4,13 dim., din Bacăŭ 5,57 dim., din Roman, 7,13 dim., din Pașcanĭ 8,40 dim., sosește în Iașĭ la 10,45 dim.

Bucureștĭ-Vasluĭ, Brăila - Galațĭ, direct accelerat. — Pleacă din Bucureștĭ la 7,50 seara, din Ploeștĭ 9,42 seara, din Buzĕŭ 11,41 seara din Rîmnicu-Sărat 12,39 s., din Focșanĭ 1,37 nóptea, din Mărășeștĭ 2,15 noaptea, din Tecucĭ la 2,53 dim., din Bêrlad 4,23 dim., din Crasna la 5,28 dim., sosește în Vasluĭ la 5,52 dim. spre Galațĭ, din Buzĕŭ pleacă la 12 noaptea, din Brăila 2,31 noaptea. din Barboșĭ 3,22 d., sosește în Galațĭ 4 dim.

Bucureștĭ - Vêrciorova, direct accelerat. — Pleacă din Bucureștĭ 7,10 seara, din Titu 8,17 seara, din Piteștĭ 9,38 seara, din Costeștĭ 10,06 seara, Slatina 11,27 seara, din Piatra Olt 11,49 seara, din Craiova 12,52 noaptea, din Filiașĭ 1,40 dim., din Turnu-Severin 3,40 dim., sosește în Vêrciorova 4,02 dim. — De persoane pleacă din Bucureștĭ 8,15 dim., din Titu 9,43 dim. din Goleștĭ 11,04 dim., din Piteștĭ 11,37, din Costeștĭ 12,11 p. m., din Slatina 1,46 p. m., din Piatra Olt 2,29 p. m., din Craiova, 4,11 p. m., din Filiașĭ 5,24 p. m., din Turnu-Severin 7,04 seara, sosește în Vêrciorova 8,30s. — Fulgerul pleacă din Bucureștĭ 4,03 seara, din Titu 5.06 seara, din Piteștĭ 6,22 s. din Slatina 8,07 dim., din Craiova 9,45 seara, din Filiașĭ 10,30 seara, din Turnu-Severin 12,38 noaptea, sosește în Vêrciorova 1,00 noaptea.

Bucureștĭ-Craiova, direct persoane. — Pleacă din Bucureștĭ 2.35 p. m., din Titu 3,57 seara, din Goleștĭ 5.24 seara, din Piteștĭ 5,50 seara, din Costeștĭ 6,20 seara, din Slatina 8,17 seara, din Piatra 8,50 sosește la Craiova 10,05 s.

Bucureștĭ-Piteștĭ, direct persoane. — Pleacă din Bucureștĭ 6,45 d., din Titu 8.21 d., din Goleștĭ 9.44 d., sosește la Piteștĭ 10,44 d.

Bucureștĭ-Galațĭ, direct, persoane. — Pleacă din Bucureștĭ 9,40 d., din Ploeștĭ 11.48 d., din Buzĕŭ 2,55 p. m., din Brăila 5.02 p. m., din Barboșĭ 5,59 p. m., sosește Galațĭ 6,35 seara.

Acelașĭ tren spre Tecucĭ. — Pleacă din Buzĕŭ 2,05 p. m., din R.-Sărat 3,49 p.m. din Focșanĭ 7,48 seara, din Mărășeștĭ 8.30 seara, sosește Tecucĭ 9,45 seara.

Bucureștĭ-Predeal, direct accelerat. — Pleacă din Bucureștĭ 4.40 p. m., din Ploeștĭ 6,30 seara, din Câmpina 7,33 seara, din Sinaia 8,46 seara, sosește Predeal 9,25 seara.

Accelerat. — Pleacă din Bucureștĭ 7,40 d., din Ploeștĭ 9,27 d., din Câmpina 10,26 d., din Sinaia 11,38 p. m., sosește Predeal 12,07 p. m.

De persoane. — Pleacă din Bucureștĭ 8,50 d., din Ploeștĭ 10,48 d., din Câmpina 11,55 d., din Sinaia 1,14 p. m., sosește Predeal 1,56 p. m.

Bucureștĭ-Giurgiŭ, direct (fulger), pleacă din Bucureștĭ 5,35 dim. sosește Smârda 7,10 d. *Persoane* pleacă din Bucureștĭ gara de Nord 8 d. din Filaret 8,30 d., sosește Giurgiŭ 10,18 d. — *De persoane* din Bucureștĭ, gara de Nord 5,25 p. m., din Filaret 5,55, sosește Giurgiŭ 7,48 s.

Bucureștĭ-Călărașĭ, Feteștĭ-Slobozia, pleacă din Bucureștĭ 7,50 dim., sosește Călărașĭ 12,20 p. m. Feteștĭ 11, 3 d., Slobozia 12,05 p. m.

SOSESC IN BUCUREȘTI.

Din Iașĭ 7,30 d. și la 9,55 seara.
Din Vasluĭ-Galatz 8,40 d.
Din Predeal 12,10 p. m. 8,50 s. și la 9,30 seara.
Din Galațĭ 8,40 dim. 5,10 s.
Din Vêrciorova 11,40 s. Fulgerul la 10,05 d. acceleratul 8,20 s. persoane.
Din Craiova 1 p. m.
Din Piteștĭ 9,10 seara.
Din Călărașĭ 6,25 s.
Din Giurgiu 3,55 p. m. fulgerul, la 10,45 d. și 7,20 s. persoane.

PROPRIETAR-EDITOR THOMA BASILESCU. TIPOGRAFIA THOMA BASILESCU, BULEVARDUL ELISABETA, 111 BUCURESTI